

Antiga Audiència, diumenge 13 de novembre de 2005

Caminar sobre las aguas

Lalecet Al Hamaim, Eytan Fox, 2004

Un agent del Mosad ha de trobar un antic criminal de guerra nazi

Víctimes i botxins

Sembla ser que el director israelià Eytan Fox s'està especialitzant en posar el dit a la nafra, allà on encara les ferides romanen obertes. Si a la seva pel·lícula anterior, *Yossi and Jagger*, tractava la relació homosexual entre dos soldats de l'exèrcit israelià (riu-te'n dels americans!), aquest cop la trama es complica amb una gamma de personatges que van des de l'agent secret del Mosad (el servei secret més perillós i poderós del món) fins al nét homosexual d'un criminal de guerra nazi. Eyal és un assassí del Mosad i acaba de perdre la seva dona, que s'ha suïcidat per motius que en principi desconeixem. A causa d'aquest incident, Eyal és rellevat de la seva missió ja que el seu actual estat psicològic no sembla adient. En compensació se li ofereix un altre encàrrec en aparença intranscendent: contactar amb dos joves alemanys, nét i néta d'un nazi fugitiu, per tal d'esbrinar quelcom sobre el

possible amagatall de l'ancià. Aquesta missió, en realitat, no és més que una venjança de Mencachem, el seu cap al Mosad, que va estar a un camp de refugiats amb la mare del propi Eyal; un camp dirigit per Alfred Himmelman, el nazi que busca. L'objectiu final no és res més que esborrar del mapa a l'avi alemany, tot i que ja de per si es troba moribund. Com diu Menachem, la qüestió és «anticipar-se a Déu». O com diu el Talmud: ull per ull, dent per dent (i així els hi va, als jueus... bé, més ben dit, als israelians; aquell poble reinventat pels Estats Units, l'altra gran potència secreta i criminal).

Caminar per sobre les aigües

Només aquells que són purs de cor podran caminar sobre les aigües... Quan Eyal troba els néts, la sorpresa és immensa: resulta que no tots els alemanys són nazis! La néta, Pia (de qui inevitablement s'enamorarà, és

clar, —i aquest és un dels punts febles del film— viu a Israel i, a més a més, en un kibbutz, una comunitat jueva ortodoxa on tothom treballa i viu per als altres, per la qual cosa són autosuficients i autoavorrts. Però la sorpresa encara és més gran quan coneix Axel, que arriba a Israel per visitar la seva germana. Eyal es fa passar per guia turístic i d'aquesta manera aconsegueix entrar en la intimitat dels dos joves. El que al principi no sap és que Axel és homosexual. Ai! I pensar que s'havien banyat junts a la mar morta i en pilotes! Eyal és el prototip d'homòfob, el «machito», l'home dur, l'agent secret sense escrúpols... Però la nova relació amb la parella de germans el farà entendre poc a poc, a mesura que els vagi coneixent. És magnífic com Eytan Fox ens retrata el caràcter dels personatges, tot fent, per exemple, que Eyal sigui un fanàtic de The Boss, Bruce Springsteen, qui representa el món americà, el món

dels homes durs, la veu masculina; mentre que Axel té preferència per les veus femenines, més dolces, i en especial per les veus ètniques, d'altres cultures... Poc a poc, ens anem formant la idea que els israelians són molt més feixistes que no pas els alemanys moderns, tot i que siguin fills dels nazis. Això no vol dir, però, que la culpa no estigui present en tots ells. I si no, què diantre fa aquesta jove alemanya vivint a un kibbutz, amb els jueus?... I no comença Eyal a sentir remordiments pels seus assassinats? O potser se sent culpable directe de la mort de la seva esposa? Tots són culpables. *Caminar sobre las aguas* és un camí de redempció i un reflex de la nostra societat, plena de culpes, plena de botxins que es converteixen en víctimes i víctimes que agafen la destrucció, tot argumentant el seu poder lícit per prendre venjança. La redempció final, l'esperit pur, arribarà amb la superació del passat.

Potser aquest nou paràgraf sobra, després de la sentència final del paràgraf anterior, però és que també hi ha quelcom que sobra a la pel·lícula, i calia dir-ho. La pitjor escena de totes succeeix al metro de Berlín. Eyal ha anat a veure Axel i trepitja per primer cop Alemanya, tot i ser un espia que ha viatjat per tot arreu (de nou l'estigma del passat que fa presència). Tots dos entren a la boca del metro, on hi ha uns cap rapats jugant amb una ampolla de vidre. No passa res (si sabessin que és jueu... la tensió està ben portada cap a l'espectador). Un cop al passadís del metro, es troben un grup de transvestits que van cap a la sortida i resulta que són amics de Axel, com no. Després de saludar-se, continuen el seu camí... Inevitablement, els transvestits es troben amb els nazis i s'inicia una baralla. Eyal, el jueu homòfob i antialemany, anirà al seu rescat, convertint-se en l'heroi de torn. Sens dubte, no calia.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Eytan Fox.
Guió: Gal Uchovsky.
Fotografia: Tobias Hochstein.
Música: Ivri Lider.
Muntatge: Yosef Grunfeld.
Nacionalitat: Israel.
Any: 2004
Durada: 104 min.

Equip Artístic

Lior Ashkenazi (Eyal)
Knut Berger (Axel Himmelman)
Carolina Peters (Pia Himmelman)
Gidon Shemer (Menachem)
Carola Regnier (Madre de Axel)

Filmografia

2004

Caminar sobre las aguas

2002

Yossi and Jagger

1994

Song of the siren